

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-34Sa/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200106
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Piroš
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:5023200106.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v konaní pred sudcom JUDr. Petrom Pirošom v právnej veci žalobkyne: A. B. A., nar.: XX.XX.XXXX, bytom: C. X, XXX XX C., právne zast.: Q.B.F. VYRVA, s. r. o., so sídlom: Mierová 48/B, 821 05 Bratislava, IČO: 36 651 745, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom: Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č.: XXX XXX XXXX X zo dňa 10.02.2023, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Žalobkyňa dňa 11.10.2022 požiadala o priznanie invalidného dôchodku, ktorý si uplatnila od 01.07.2022.

2. Sociálna poisťovňa ústredie (ďalej ako „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č.: XXX XXX XXXX X zo dňa 01.12.2022 podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o sociálnom poistení“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení“) zamietla ZA-34Sa/4/2023 2

žiadosť žalobkyne o invalidný dôchodok, keďže žalobkyňa nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie, prostredníctvom generálneho riaditeľa (ďalej ako „druhostupňový orgán verejnej správy“ alebo „odvolací orgán“ alebo „žalovaná“) rozhodnutím zo dňa 10.02.2023 pod č.: XXX XXX XXXX X (ďalej ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo aj „rozhodnutie žalovanej“) tak, že odvolanie žalobkyne zamietla a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdila. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Žiline posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 25.01.2023. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Žiline určil „Kapitola XV - Choroby podporného a pohybového aparátu. Oddiel: E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia. Položka: 4 - Stavby po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavby po úraze chrbtice. Písmeno: b - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu“, čomu zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne 35 % z percentuálneho rozpätia 35 % až 45 %. Za iné zdravotné postihnutia posudkový lekár sociálneho poistenia percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nezvýšil. Žalovaná tak dospela k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné,

keďže žalobkyňa nie je invalidná, pretože nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, a preto odvolanie žalobkyne zamietla a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdila. Súčasťou rozhodnutia žalovanej je odborný posudok o invalidite zo dňa 25.01.2023, o ktorý sa žalovaná vo svojom rozhodnutí oprela.

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobkyne

4. Podanou žalobou žalobkyňa žiadala zrušiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie (vydané prostredníctvom generálneho riaditeľa), č.: XXX XXX XXXX X zo dňa 10.02.2023 (druhostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy). Žalobkyňa má za to, že postup Sociálnej poisťovne ako v prvostupňovom konaní tak aj v odvolacom konaní nebol v súlade s ustanovením § 195 ods. 3 v spojení s ustanovením § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., následkom čoho je tak nesprávne zistenie skutočného stavu veci, nesprávne právne posúdenie a popretie nároku žalobkyne vydaním rozhodnutia žalovanej (vydané prostredníctvom generálneho riaditeľa), a to bez opory v zákone a skutočnom stave veci.

5. Žalobkyňa v žalobe poukázala na to, že z predložených lekárskejších správ vyplýva, že netrpí často recidivujúcimi prejavmi nervového a svalového dráždenia, ale naopak trpí trvalými prejavmi takéhoto nervového dráždenia chronickej povahy. Žalobkyňa poukázala na odborný lekársky posudok žalovanej zo dňa 25.01.2023 a má za to, že predpokladaná intenzita často recidivujúcich prejavov podľa položky 4 písm. b) je nielen dosiahnutá, ale aj prekročená, keď aj ošetrojúci neurológ diagnostikoval trvalé prejavy dráždenia, ktoré nie sú často recidivujúce, ZA-34Sa/4/2023 3

ale sú trvalé a chronické. Vzhľadom na uvedené má žalobkyňa za to, že je zrejma potreba kategorizácie zdravotného stavu žalobkyne pod písm. c) a nie na spodnú hranicu rozpätia písm. b) položky 4 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z.

6. Žalobkyňa ďalej namietala, že žalovaná mala pri posudzovaní miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri zisťovaní skutočného stavu veci posúdiť aj trvanie ostatných ochorení, pre ktoré s poukazom na ust. § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. mala žalovaná zvýšiť základnú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 10 %. Vzhľadom na uvedené má žalobkyňa za to, že žalovaná sa so všetkými skutočnosťami nevysporiadala.

7. Sociálna poisťovňa rozhodla o nároku žalobkyne v prvom stupni tak, že nárok žalobkyne zamietla z dôvodu, že netrvá koreňové dráždenie, ktoré ani zákon nepredpokladá, aby trvalo a taktiež z dôvodu, že žalobkyňa má vykonávať menej náročnú prácu. V druhom stupni Sociálna poisťovňa vyjadrila nové dôvody pre zamietnutie nároku žalobkyne, a to nezmenenie zdravotného stavu oproti roku 2019, úvaha o miernom postihnutí hybnosti žalobkyne, úvaha o nezdôvodnenej posudkovej nevýznamnosti pseudoradikulopatie a úvaha posudkovej nevýznamnosti odstránenia žľazy pre benígnosť a nie malignitu jej ochorenia bez vysporiadania sa s ustanovením § 71 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. Teda v dvoch štádiách Sociálna poisťovňa konala tak, že menila dôvod nároku žalobkyne a bagatelizovala a ignorovala skutočný stav veci.

8. Žalobkyňa má za to, že žalovaná nesplnila svoju povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a pri rozhodovaní vychádzať len zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci, a preto konala v priamom rozpore s touto povinnosťou. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobkyňa žiada súd, aby rozhodnutie žalovanej vydané prostredníctvom generálneho riaditeľa pod č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.02.2023 zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

Vyjadrenie žalovanej

9. Žalovaná doručila súdu vyjadrenie k podanej správnej žalobe. Žalovaná vo vyjadrení uviedla, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na podklade posudku posudkového lekára sociálneho poistenia žalovanej zo dňa 25.01.2023. Pridružené zdravotné postihnutia žalobkyne uvedené v diagnostických záveroch svojim percentuálnym hodnotením neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie, pri hodnotení vzájomných súvislostí mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť neovplyvňujú, preto nebol dôvod na zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 310/2006 Z. z. Žalovaná je toho názoru, že posudok o invalidite žalobkyne, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie, je presvedčivý, úplný a zodpovedá kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia žalobkyne boli dodatočne ozrejmene zdravotnou dokumentáciou nachádzajúcou sa v posudkovom spise do vydania rozhodnutia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo ZA-34Sa/4/2023 4

svojich záveroch sa zhodujú. Žalovaná zastáva názor, že zdravotný stav žalobkyne bol posúdený správne, komplexne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi o sociálnom poistení a predmetné

rozhodnutia sú teda zákonné a správne. Žalovaná námietku, ktorou žalobkyňa tvrdí, že žalovaná nepostupovala v súlade s ustanovením § 195 ods. 1 a ods. 3 a § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že žalovaná nesprávne posúdila zdravotný stav žalobkyne, považuje za nedôvodnú. Žalovaná uviedla, že napadnuté rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti stanovené v § 209 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Z výroku rozhodnutia je zrejmé, na základe akého zákonného ustanovenia žalovaná rozhodla a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola žalovaná vedená pri hodnotení jednotlivých dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala. Žalovaná ďalej uviedla, že pri rozhodovaní o nároku žalobkyne na invalidný dôchodok sú rozhodnutia založené na takých podkladoch, ktoré sú postačujúce pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. V prípade, ak by došlo k zhoršeniu zdravotného stavu do budúcnosti, má žalobkyňa možnosť opätovne požiadať o posúdenie zdravotného stavu prostredníctvom príslušnej pobočky žalovanej. Žalovaná sa teda pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí a trvá tak aj na správnosti prvostupňového rozhodnutia, ktoré je vecne totožné s druhostupňovým rozhodnutím. Žalovaná má za to, že postup pri posúdení nároku žalobkyne o invalidný dôchodok bol správny a dôvody napadnutého rozhodnutia majú podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo o žiadosti o invalidný dôchodok žalobkyne správne rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody žalovaná neuznáva uplatnený nárok v celom rozsahu a žiada, aby súd správnu žalobu podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“) ako nedôvodnú zamietol.

Replika žalobkyne na vyjadrenie žalovanej

10. Žalobkyňa doručila súdu vyjadrenie, v ktorom opakovane uviedla, že z rozhodnutia žalovanej a ani z jej vyjadrenia k správnej žalobe nie je zistiteľné, ako sa vysporiadala so všetkými vecnými argumentami žalobkyne vyslovenými v správnom konaní a v samotnej žalobe a zároveň žalobkyňa naďalej zotrvala na žalobných bodoch uvedených v správnej žalobe.

11. Žalovaná k vyjadreniu žalobkyne nepodala vyjadrenie, tzv. dupliku.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

12. Zákom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol zriadený Správny súd v Banskej Bystrici. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona výkon súdnictva prechádza od 01.06.2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. Vzhľadom na uvedené sa toto konanie pôvodne vedené na ZA-34Sa/4/2023 5

Krajskom súde v Žiline pod sp. zn.: 34Sa/4/2023 vedie na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn.: ZA-34Sa/4/2023.

13. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 107 ods. 2 SSP, nakoľko nezistil žiadny z dôvodov v zmysle § 107 ods. 1 písm. a) až e), pre ktorý by bolo nutné pojednávanie nariadiť. Žalobkyňa v žalobe neuviedla, či žiada o nariadenie termínu pojednávania, pričom v replike uviedla, že netrvá na osobnom úkone pojednávania v tejto veci. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe nežiadala, aby správny súd nariadil vo veci pojednávanie. V súlade s § 137 ods. 4 SSP správny súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku dňa 06.05.2024 na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke a verejne vyhlásil rozsudok dňa 13.05.2024, pričom verejného vyhlásenia sa nikto nezúčastnil, a preto bolo skrátené písomné vyhotovenie zverejnené dňa 13.05.2024 podľa § 137 ods. 3 SSP po dobu 14 dní na úradnej tabuli súdu ako aj na webovej stránke.

14. Podľa § 135 ods. 1 SSP v znení účinnom do 30.06.2023: na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

15. Podľa § 190 SSP: ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

16. Podľa § 199 ods. 2 SSP: v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

17. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

18. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

19. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

20. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné ZA-34Sa/4/2023 6

postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

22. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

23. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

24. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

25. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

26. Podľa § 71 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení: ak v prílohe č. 4 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

27. Podľa Prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, Kapitola XV – Choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel E – Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, položka 4, písm. b): stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu so stanovenou mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v % 35-45. (znenie účinné v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej). ZA-34Sa/4/2023 7

28. Správny súd z administratívneho spisu zistil, že žalobkyňa dňa 11.10.2022 požiadala o invalidný dôchodok, ktorý si uplatnila od 01.07.2022. Sociálna poisťovňa, ústredie, ako prvostupňový orgán verejnej správy dňa 01.12.2022 vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla podanú žiadosť žalobkyne. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Dňa 10.02.2023 bolo vydané (prostredníctvom generálneho riaditeľa) rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, ako druhostupňového (odvolacieho) orgánu verejnej správy pod č. XXX XXX XXXX X, ktorým bolo odvolanie žalobkyne zamietnuté a bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy.

29. Predmetom súdneho prieskumu pred správnym súdom je rozhodnutie žalovanej (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, vydané prostredníctvom generálneho riaditeľa pod č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.02.2023), ktorým žalovaná zamietla odvolanie a potvrdila prvostupňové rozhodnutie (rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, zo dňa 01.12.2022, č. XXX XXX XXXX X).

30. Správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne, preto podľa § 190 SSP žalobu zamietol, čo bude odôvodnené ďalej v texte tohto rozsudku.

31. Jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok, jeho zvýšenie, ale aj podmienkou pri prehodnotení nároku invalidného dôchodku je invalidita poistenca, ktorá je v danom prípade medzi účastníkmi konania sporná. Podmienky, za ktorých sa považuje poistenec za invalidného upravuje § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Postup pri zisťovaní tejto skutočnosti, vznik nároku na invalidný dôchodok a obsah tohto nároku vymedzuje § 71 zákona o sociálnom poistení nasledovne: za invalidného sa poistenec považuje, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1). Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako rok (ods. 2). Pokles tejto schopnosti sa posudzuje v porovnaní telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a rovnakých schopností zdravej fyzickej osoby (ods. 3). Pokles sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a jeho zdravotnej dokumentácie a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia podľa ďalšieho vývoja a ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov (ods. 4). Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe číslo 4 (ods. 5). Miera poklesu v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (ods. 6). Jednotlivé percentuálne miery poklesu sa nesčítavajú (ods. 7). Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 ZA-34Sa/4/2023 8

možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (ods. 8).

32. Posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 citovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, zároveň so zreteľom na závažnosť aj ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Posudok je teda podstatným dôkazom, na ktorý je súd odkázaný, keďže sám nedisponuje potrebnými odbornými medicínskymi znalosťami. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok (porovnaj závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžso/16/2014 zo dňa 28.10.2015). Práve preto, že posudok zo dňa 25.01.2023 je podkladom rozhodnutia žalovanej, je potrebné, aby posudok bol dostatočne určitý, úplný a zároveň vo svojich záveroch presvedčivý, pričom v danom prípade posudok posudkového lekára žalovanej tieto atribúty spĺňa.

33. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Žiline posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 25.01.2023. Z odborného lekárskeho posudku vyplýva, že posudkový lekár sociálneho poistenia sa v rámci druhostupňového konania o odvolaní podrobne oboznámil s kompletnou spisovou dokumentáciou k posudzovaniu zdravotného stavu na účely invalidity. V danom prípade boli posudkovým lekárom žalovanej zhodnotené všetky predložené lekárske správy a obsah vydaného posudku zo dňa 25.01.2023 nie je v rozpore s obsahom lekárskeho nálezov. Posudkový lekár ako rozhodujúce zdravotné postihnutie určil „Kapitola: XV - Choroby podporného a pohybového

aparátu. Oddiel: E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia. Položka: 4 - Stav po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice. Písmeno: b - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu.“, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 35 % (z rozpätia 35 - 45 %). Z odborného lekárskeho posudku (na č. l. 18 - 19) je ZA-34Sa/4/2023 9

zrejme, akými úvahami sa posudkový lekár pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne riadil.

34. Posudkový lekár žalovanej vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne v súlade s kritériami stanovenými zákonom (posudkové hľadisko) a dospel k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie je zaradené v kapitole XV, oddiel E, položka 4, písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., pretože je dokumentovaná slabosť svalového korzetu, oslabenie brušného svalstva, prejavy svalového dráždenia, zánikové nervové príznaky sú v zmysle hypestézy, t. j. oslabenej citlivosti v dermatóme Th8-12 vľavo. Uvedené zaradenie bolo dostatočne odôvodnené, pričom súd nevzhliadol dôvod (uvedený v žalobe, t. j. trvalé prejavy svalového a nervového, resp. koreňového dráždenia chronickej povahy alebo iný dôvod), ktorý by dôvodne sponchyboval predmetné zaradenie. Teda námietka týkajúca možného subsumovania zdravotného stavu žalobkyne pod písm. c) položky 4, oddiel E, kapitola XV prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. bola nedôvodná.

35. Z predmetného posudku zo dňa 25.01.2023 je taktiež zrejme, že bola určená dolná hranica percentuálneho rozpätia (35 %). Čo sa týka samotného určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z vymedzeného percentuálneho rozpätia, tak aj táto činnosť je plne v kompetencii posudkového lekára. Posudkový lekár mieru poklesu pracovného potenciálu v konkrétnych prípadoch určuje v závislosti od závažnosti rôznych komplikácií, ktoré rozhodujúce zdravotné postihnutie vyvoláva. Posudkový lekár v zásade postupuje tak, aby ním určená percentuálna miera ku konkrétnemu postihnutiu zodpovedala približnému zaradeniu tohto postihnutia v rámci nožnej škály závažnosti všetkých možných postihnutí, ktoré obsahuje príslušná položka a príslušné písmeno. Jednotlivé položky v prílohe č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. sa vnútorne členia na viaceré písmená, ktoré podrobnejšie stupňujú mieru obmedzenia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v závislosti od stúpajúcej závažnosti jednotlivých ochorení. V danom prípade posudkový lekár žalovanej vyhodnotil zdravotný stav žalobkyne ako stav po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stav po úraze chrbtice, kde sú často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu, pričom mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil na 35 %, teda ako už bolo uvedené, tak na spodnej hranici. Uvedené bolo dostatočne a logicky odôvodnené, pretože posudkový lekár žalovanej uviedol, že v prípade žalobkyne ide o postihnutie senzorické v zmysle poruchy citlivosti bez prejavov postihnutia motoriky – nie je prítomná hypotónia, zníženie svalovej sily, postoj a chôdza sú v norme, pohyblivosť na končatinách je akrálne aj proximálne v norme, chôdza na päťach a špičkách primeraná, zvieracie sú intaktné, čo podľa názoru súdu vyplýva zo všetkých predložených lekárskeho správ a nálezov, a preto posudkový lekár dôvodne dospel k záveru, že nie je odôvodnené určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zároveň posudkový lekár uviedol, že nie sú prítomné poruchy motoriky, obmedzenie hybnosti v zmysle redukovaného predklonu a inklinácií, pričom pri vyšetrení v marci 2022 je dokonca predklon k zemi, extenzia je mierne obmedzená a aj na základe uvedeného posudkový lekár žalovanej správne dospel k záveru, že uvedené funkčné postihnutie neopodstatňuje určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z daného ZA-34Sa/4/2023 10

percentuálneho rozpätia. Na základe uvedeného ani táto žalobná námietka spočívajúca v nespokojnosti s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (určená bola na 35 % z rozpätia 35 % - 45 %) nie je dôvodná, keďže zo žaloby ani z predloženého posudkového spisu nevyplýva, že by miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nebola určená správne.

36. Žalobkyňa sa vo svojej žalobe venovala aj možnému zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle § 71 ods. 8 Zákona o sociálnom poistení. Posudkový lekár žalovanej sa vo svojom posudku dostatočne vysporiadal aj s ochorením štítnej žľazy, resp. s ďalšími ochoreniami žalobkyne, ktoré by potenciálne mohli zvýšiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (až o 10%), pričom dospel k záveru, že ide o ochorenia posudkovo nevýznamné, pričom správny súd k tomuto uvádza, že s ohľadom na obsah spisového materiálu nemožno nič na tomto závere vytknúť, a preto ani táto žalobná námietka nebola dôvodná.

37. Opakovane správny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že posúdenie tak rozsahu zdravotného postihnutia ako aj jeho následkov na schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť si vyžaduje odborné lekárske znalosti, a preto je zverené posudkovým lekárom žalovanej v zmysle § 153 ods.

3 písm. a) Zákona o sociálnom poistení. Posudkoví lekári žalovanej v rámci svojej praxe posúdia množstvo individuálnych prípadov, a to im dáva poznanie (v dôsledku porovnávania jednotlivých vecí), teda schopnosť rozpoznať jednotlivé špecifiká zdravotných postihnutí a ich dopad na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u jednotlivých poistencov. Vzhľadom na uvedené je skupina námietok žalobkyne ohľadom posúdenia zdravotného stavu a určenia rozhodujúceho postihnutia žalobkyne nedôvodná.

38. Pokiaľ sa žalobkyňa po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia zhorší zdravotný stav, čo by vedela preukázať novými lekárskymi správami, či nálezmi vydanými po právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia v tomto konaní, môže opätovne požiadať Sociálnu poisťovňu o priznanie invalidného dôchodku, pričom v novom konaní môže predložiť všetky dokumenty preukazujúce zhoršenie jej zdravotného stavu.

39. Správny súd v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach (§ 199 a nasl. SSP) nie je v zmysle § 134 ods. 2 písm. d) SSP a § 203 ods. 2 SSP viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (žalobnými bodmi), preto správny súd okrem zaujatia stanoviska ku konkrétnym námietkam žalobkyne, posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej (vydaného prostredníctvom generálneho riaditeľa) a jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia ústredia aj mimo žalobných námietok. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu (dávkového aj posudkového) správny súd konštatuje, že nezistil žiadne dôvody, resp. také vady v konaní, v dôsledku ktorých by malo dôjsť k zrušeniu žalobou napadnutých rozhodnutí. Žalobou napadnuté rozhodnutia sú vydané v súlade so zákonom, na základe riadne zisteného skutočného stavu vecí, obsahujú všetky zákonom stanovené náležitosti, vec bola správne ZA-34Sa/4/2023 11

právne posúdená, pričom rozhodnutie žalovanej a ani rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy netrpí ani vadou nepreskúmateľnosti.

40. Správny súd už len na záver svojho rozhodnutia zopakuje, že nie je oprávnený rozhodovať o priznaní či nepriznaní nároku na invalidný dôchodok (a tým ani o zmene vo výške dôchodku), o ktorom rozhoduje príslušný orgán sociálneho poistenia (žalovaná). Predmetom konania pred správnym súdom je prieskum zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, nie samotné rozhodovanie o nároku na invalidný dôchodok. Vzhľadom na to, ako aj vzhľadom na odborné aspekty medicínskej oblasti alebo problematiky vyplývajúce z lekárskeho správ a posudkov, ktoré boli rozhodujúce pre skutkové zistenia a skutkové a právne posúdenie veci konajúcimi orgánmi sociálneho poistenia, správny súd nebol oprávnený prehodnocovať zdravotný stav žalobkyne a sám tak určovať jej rozhodujúce zdravotné postihnutie, od ktorého sa v zmysle zákona odvíja miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti. Preto správny súd skúmal len to, či sú závery žalovanej vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam (lekárskym posudkom a správam), platnej právnej úprave, a tiež či sú odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie tieto atribúty spĺňa. Žalovaná sa vo svojom rozhodnutí vysporiadala s odvolacími námietkami, ako aj s relevantnými skutočnosťami pre rozhodnutie.

41. Správny súd poukazuje na závery Rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.08.2023, sp. zn.: 7Ssk/151/2022, kde bolo uvedené, že: „Kasačný súd zdôrazňuje, že správny súd nemôže a nie je ani schopný sám posudzovať otázky medicínskeho charakteru. Nemôže tak podľa vlastnej úvahy nahradiť odborné závery posudkových lekárov vlastnými závermi. Úlohou správneho súdu je preskúmať, či obsah posudku nie je v rozpore s obsahom lekárskeho nálezov alebo niektoré lekárske nálezy vôbec nezohľadňuje, alebo či svojou celkovou skladbou je preskúmateľný.“

42. Keďže po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia a postupu žalovanej správny súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, tak žalobu zamietol podľa § 190 SSP.

43. O náhrade trov konania rozhodol správny súd tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže vo vzťahu k žiadnemu z účastníkov konania nezistil dôvod na jej priznanie. Žalobkyňa nemala úspech v konaní (§ 167 ods. 1 SSP a contrario) a u procesne úspešnej žalovanej nezistil výnimočné dôvody, pre ktoré by bolo možné spravodlivo požadovať priznať mu náhradu trov konania voči žalobkyne (§ 168 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.). ZA-34Sa/4/2023 12

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

a) označenie napadnutého rozhodnutia,

b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,

c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),

d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).